

عنوان مقاله:

واکاوی تاریخی بازتاب اصول پانزده گانه نظریه ساختار زنده کریستوفر الکساندر بر سازمان فضایی «ابواب البر» ایلخانی (مطالعه موردی: غازانیه و ربع رشیدی تبریز)

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 18، شماره 101 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

سارا حسینی - دکتری طراحی شهری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز.

اکبر عبدالله زاده طرف - استادیار گروه شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز.

خلاصه مقاله:

بیان مساله: از تحولات کالبدی دوره ایلخانی در شهرسازی پدیده ابواب البر است. که در تنوع، سازمان و عظمت همتایی نداشت. ابواب البر، شامل دو قسمت کلی «هسته مرکزی» و «شهرستان» بودند که با یک ساختار هندسی منظم و طرحی از پیش اندیشیده شده، شکل گرفتند. از آنجایی که شهرسازی ایلخانی در امتداد سنت شهرسازی در ایران است، نوآوری شهری در آن دوره نیز در همان امتداد قابل بررسی است. پیشرفت معماری، نه در گسستن از گذشته بلکه در کاوش و جستجو و اعتنا به سنت های مطمئن، اصول و فن شناسی نهفته در آن است. هدف: کریستوفر الکساندر در کتاب سرشت نظم ۱۵ ویژگی یک ساختار زنده که بر مبنای اصول "کلیت" استوار است را شرح می دهد. معتقد است پانزده ویژگی در ایجاد ساختارهای منظم و زنده موثر می باشد. در این پژوهش کوشش بر آن است با کاوش به اصول طراحی شهری نهفته در سازمان فضایی «غازانیه» و «ربع رشیدی» به عنوان نمونه های متعالی ابواب البر دست یابد. سوال: اصول طراحی شهری الکساندر تا چه میزان بر ساختار شهر از پیش طراحی شده ابواب البر متعالی ایلخانی (ربع رشیدی و غازانیه) تعمیم پذیر است؟ روش تحقیق: در راستای پاسخ به سوال و نیل به هدف راهبرد انتخابی پژوهش تاریخی - تفسیری می باشد و فرآیند پژوهش در دو گام می باشد: یکم به مطالعه سازمان فضایی ابواب البری در بستر اسناد تاریخی می پردازد و دوم تعمیم پذیری اصول نظریه «ساختار زنده» بر «سازمان فضایی ابواب البر» را ارزیابی می کند. نتیجه گیری: نتایج این پژوهش نشان می دهد سازمان فضایی «شعب غازان» و «ربع رشیدی»، منطبق بر اصول پانزده گانه «مقیاس های مختلف»، «مراکز نیرومند»، «مرزها»، «تکرار متناوب»، «فضای معین»، «شکل خوب»، «تقارن موضعی»، «انسجام و ابهام عمیق»، «تضاد»، «درجه بندی»، «ناهمگونی»، «پژواک»، «فضای خالی»، «سادگی و آرامش درونی»، «جدایی ناپذیری» اصول پانزده گانه نظریه ساختار زنده می باشد و این می تواند به عنوان یک رهیافت برای طراحی و سازماندهی شهرهای فاقد نظم امروزی باشد.

کلمات کلیدی:

اصول پانزده گانه نظریه ساختارهای زنده، کریستوفر الکساندر، ابواب البر ایلخانی، شعب غازان و ربع رشیدی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1301333>

